

نگاهی به حماسه‌آفرینی نیروی دریایی و ناوچه‌های سبلان و سه‌پند در په‌ننه دفاع مقدس

مصاف نابرابر اما هزاران برابر شجاعانه جوشن و سه‌پند

ناوچه‌های ایرانی در جریان عملیات مقابله با تجاوزگران، فروردین ۱۳۶۷

در عملیات خود از سه ناوگروه شامل چهار ناوشکن، سه ناوچه، یک ناو ای-خاکی، یک ناو موشک‌انداز و یک ناو هواپیمابر به همراه یگان و یسزه نیروی دریایی ایالات متحده بهره می‌بردند، اما در طرف مقابل ایران صرفاً چند قایق تندرو و یک ناوچه موشک‌انداز به نام جوشن در منطقه داشت.

بعد از تجاوز امریکایی‌ها به پایانه‌های نفتی، ناوچه جوشن نیز به مصاف آنها رفت. امریکایی‌ها به فرمانده ناوچه ایرانی هشدار دادند که منطقه را ترک کند، اما فرمانده جوشن، ناخدا یکم «عباس ملک» به فرمانده امریکایی گفت: «اینجا خلیج فارس است و شما حق هیچ‌گونه دخالتی در امور کشور مرا ندارید و لازم است منطقه را ترک کنید.» در نتیجه مصاف جوشن با ناوگان امریکا که نبردی نابرابر بود، جوشن غرق شد. در اینجا بود که سبلان و سه‌پند نیز وارد کارزار شدند.

■ **سبلان و سه‌پند**

پس از انهدام ناوچه جوشن، ناو سه‌پند وارد عمل شد، البته حرکت ناوهای ایرانی یک حرکت پدافندی بود، لذا امریکایی‌ها ابتکار عمل را به عنوان نیروی آفندی بر عهده داشتند. دریادار عبدالله عنوی که در مقطعی نیز فرماندهی ناوچه سبلان را بر عهده داشت، در این خصوص می‌گوید: «در روزهای پایانی جنگ، عراق یک بن بست رسیده بود. نیروهای دریایی متجاوز امریکا به باری نیروهای عراقی آمدند، امریکا عملاً وارد جنگ شده بود. ۲۹ فروردین ۱۳۶۷ مصادف بود با نخستین روز مه مبارک رمضان و روز رژه نیروهای ارتش امریکایی‌ها از ساعت ۸ صبح حملات خود را آغاز کردند و ما حدود ساعت ۹ تا ۹.۳۰ متوجه اقدامات پلیدشان شدیم.»

در تداوم عملیات مقبله با تجاوزگران، ناوشکن‌های سه‌پند و سبلان و بندرعباس مأموریت پیدا کردند به صحنه عملیات بروند و ضمن انجام عملیات تجسس و نجات، اقدام به مقابله با متجاوزان کردند که در این صحنه‌ها نیز ناوشکن سه‌پند موفق به انهدام یک فروند هواپیمای دشمن شد و خود اوج موشک‌های دشمن قرار گرفت و غرق شد. ناوشکن سبلان نیز دچار آسیب شد، ولی با اقدام به‌موقع و سریع کارکن ناو و یگان‌های پشتیبانی منطقه یکم در شبی نجات یافت و در مدتی کوتاه بازسازی شد.

■ **په‌ننه امریک‌چا بود؟**

در جریان عملیات تجاوزکارانه امریکایی‌ها در روز ۲۹ فروردین سال ۱۳۶۷ در مجموع حدود ۶۰ نفر (طبق آمار آرمی ۵۶ یا ۵۷ نفر) از رزمندگان در ناوچه‌های جوشن، سبلان و سه‌پند به شهادت رسیدند. بیشتر این شهدا از ناوچه سه‌پند بودند. سال‌ها بعد از اتمام دفاع مقدس، ایران اقدام به ساخت یک ناوچه بومی و بسیار پیشرفته با عنوان سه‌پند (کلاس موج) کرد که در اوایل دهه ۹۰ شمسی رونمایی شد و در خلال همین دهه نیز رسماً به آب انداخته شد.

حدود ۶۰ شهید بس‌ای مقابله با اقدامات تجاوزکارانه امریکایی‌ها در خلیج فارس، محاصل روبرویی نابرابر نیروی دریایی ایران و امریکا در آن سال‌های سخت دفاع بود. این شهدا در جنگی وارد کارزار شده بودند که سراسر آن، چه در خشکی، چه در دریا و چه در آسمان‌ها، با برتری تسلیحاتی طرف مقابل روبه‌رو بود، اما آنها با ایمن قدم به میدان مبارزه گذاشته بودند. ایمان و وطن‌دوستی همان چیزی است که یک سلب‌برتری خارج‌نشین گویا چیزی از آنها نمی‌داند که اگر می‌دانست اینچنین با حملات سیخف به حماسه‌آفرینی آنها حمله نمی‌کرد.

ناوچه‌های ایرانی در جریان عملیات مقابله با تجاوزگران، فروردین ۱۳۶۷

ایران را (چنانچه از پیش هم بود) فعال مایشاء، شمال خلیج فارس کند. بر نامه عملیات مرواید به این نحو بود که با حمله مجدد رزمندگان ارتش به پایانه‌های نفتی دشمن و تصرف آنها، نیروهای دریایی دشمن تحریک بشوند و دست به اقداماتی بزنند که رزمندگان در انتظار آن بودند. پس از پیاده شدن نیروها و تصرف سکوی البکر، دشمن که طی عملیات اشکان به آتش کشیدن آنجا را انجام دادیم، تکاوران رفتند و تمام مین‌گذاری کردند و مواد منفجره کار گذاشتند و تمام این سکو که چند کیلومتر آن طرف‌تر بود در این دو عملیات به آتش کشیده و به طور کامل منهدم شد. ما اولین کاری که کردیم با این دو عملیات تمام خطوط مواصلاتی دشمن را قطع کردیم و در مرحله بعدی به دنبال نابودی نیروی دریایی دشمن بودیم، همچنین خطوط مواصلاتی ما در تمام مدت جنگ باز بود و یک روزی هم پیش نیامد که این خطوط مواصلاتی قطع باشد.»

■ **مرواریدی در خلیج فارس**

عملیات مروارید در هفتم آذرماه ۱۳۵۹ نقطه عطفی در طرح ذوالفقار و همین طور نقطه عطفی در روبرویی مستقیم ناوچه‌های ایرانی و عراقی در دفاع مقدس بود. چه طرح عملیات مروارید به طرح نابودی کل نیروی دریایی عراق گنجانده شده بود. یک گام بزرگ و اساسی که می‌توانست

رو می‌افزاید: «این سکوها در ست مقابل خسارک قرار داشت و اسکله‌های بزرگ و مجهزی بودند و صادرات نفت عراق از این سکوها انجام می‌شد. ما با دو عملیات اشکان و شهید صفری، ابتدا دشمن را درگیر کردیم که موجب شد دشمن واحدهایش را از آنجا دور کند که در نهایت منجر به انهدام این دو سکو شد. بعد از آن گفتمیم نمی‌شود و ممکن است دوباره این سکوها را بازسازی کنند و عملیات به آتش کشیدن آنجا را انجام دادیم. تکاوران رفتند و تمام مین‌گذاری کردند و مواد منفجره کار گذاشتند و تمام این سکو که چند کیلومتر آن طرف‌تر بود در این دو عملیات به آتش کشیده و به طور کامل منهدم شد. ما اولین کاری که کردیم با این دو عملیات تمام خطوط مواصلاتی دشمن را قطع کردیم و در مرحله بعدی به دنبال نابودی نیروی دریایی دشمن بودیم، همچنین خطوط مواصلاتی ما در تمام مدت جنگ باز بود و یک روزی هم پیش نیامد که این خطوط مواصلاتی قطع باشد.»

■ **مرواریدی در خلیج فارس**
عملیات مروارید در هفتم آذرماه ۱۳۵۹ نقطه عطفی در طرح ذوالفقار و همین طور نقطه عطفی در روبرویی مستقیم ناوچه‌های ایرانی و عراقی در دفاع مقدس بود. چه طرح عملیات مروارید به طرح نابودی کل نیروی دریایی عراق گنجانده شده بود. یک گام بزرگ و اساسی که می‌توانست

ناوچه‌های ایرانی در جریان عملیات مقابله با تجاوزگران، فروردین ۱۳۶۷

■ **صغری خیل فرهنگ**

خانواده رستمیان دو شهید تقدیم کرده است؛ شهیدان محمدعلی و حسینعلی رستمیان؛ برادرانی که در عملیات والفجر ۸ در روزهای حماسه‌آفرینی مجاهدان خدا در اروندرود دوشادوش هم بودند و هر دو در این عملیات به شهادت رسیدند، اما پیکر محمدعلی خیلبی زود به خانه بازگشت تا ماساژ و پدربتونانند داغ دوری و دل‌نگنی‌شان از مفقودالائری حسینعلی را در جوار پیکر تازه از اروندرسیده محمدعلی تسلی بخشند. پیکر حسینعلی ۱۰سال بعد تفحص و در کنار برادر و هم‌رزمش به خاک سپرده شد. آنچه در بی می‌آید روایتی است از دو شهید عملیات والفجر ۸ شهید حسینعلی و محمدعلی رستمیان.

■ **زاده روستای تویه دروار**

حسینعلی و محمدعلی هر دو متولد روستای تویه دروار دامغان بودند. محمدعلی متولد سال ۱۳۳۵ و شهید حسینعلی متولد سال ۱۳۳۷. آنها خانواده‌ای روستایی و مؤمن پرورش پیدا کردند و همین زیربنای تقویت ریشه‌های دینی مذهبی آنها را بیش از هم‌سویسلان‌شان فراهم کرد. این دو برادر در میان خانواده‌ای روستایی قد کشیدند که مهربانی و سادگی اصلی‌ترین شاخصه اهل خانه‌شان بود. پدر و مادر

بعد از شروع جنگ تحمیلی توسط صدام، عملیات دریایی مروارید در هفتم آذرماه ۱۳۵۹ و همچنین عملیات‌های اشکان و شهید صفری که پیش از آن انجام گرفتند، از جمله مواردی بودند که با تأسی به طرح ذوالفقار و سبازی در همین خصوص می‌گوید: «در طرح ذوالفقار و عملیات مروارید، طرحی را پیاده کردیم که بر اساس آن قرار بود چند هدف بسیار مهم دنبال شود. هدف اول از بین بردن نیروهای انسانی دشمن در ریا بود. هدف دوم منهدم کردن پایگاه‌های نفت عراق بود. این هدف بسیار مهم بود چراکه

شهید محمدعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان

شهید حسینعلی رستمیان